

Η στήλη του Νοσοκομείου

του Γιώργου Βέργουλα

ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΩΝ ΙΑΤΡΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Ε.Ν.Ι.Θ.)

Φράγκων 6-8
Θεσσαλονίκη 546 26

Θεσσαλονίκη 11.11.02
ΑΠ: 31

Πρακτικά της απόφασης του Δ.Σ. της Ε.Ν.Ι.Θ. κατά την συνεδρίασή του στις 7.10. 2002, σχετικά με την ανάθεση υπευθυνότητας στους Αναπληρωτές Διευθυντές του ΕΣΥ μετά από εισήγηση του Γ. Βέργουλα για τεχνοκρατική εφαρμογή του Νόμου 2519/97 άρθρο 35 παρ. 3.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

Α) Από τον Διευθυντή του τμήματος.

Μετά από σχετική παραγγελία της Διοίκησης του Νοσοκομείου, ο Διευθυντής κάθε κλινικής εκφράζει τη γνώμη του για τις δυνατότητες των Αναπληρωτών Διευθυντών του τμήματός του. Αναφέρεται στη συνολική επιστημονική τους δραστηριότητα εντός του τμήματος, αλλά και στην εν γένει παρουσία και αναγνώρισή τους, εκτός τμήματος, από την ιατρική κοινότητα. Ιδιαίτερως εκφράζει τη γνώμη του για τις εξειδικεύσεις που έχουν, εάν έχουν ασκήσει παραγωγικά τις γνώσεις τους στον τομέα τους και αναφέρεται στο επίπεδο της συνεργασίας και των διοικητικών ικανοτήτων που έχουν επιδείξει. Τελικά γνωμοδοτεί εάν κρίνονται ικανοί και για ανάθεση επιστημονικής υπευθυνότητας ειδικών μονάδων ή άλλων εξειδικευμένων λειτουργικών δραστηριοτήτων του τμήματος.

Β) Από τον Διευθυντή του αντίστοιχου τομέα.

Ο Διευθυντής του τομέα, αφού του κοινοποιηθεί η έκφραση γνώμης του Διευθυντή του τμήματος, έχει τη δυνατότητα α) να την προσυπογράψει, β) να προβεί σε σχολιασμό και παρατηρήσεις που θα αποσκοπούν στη βέλτιστη αξιοποίηση του στελεχιακού δυναμικού και την αποδοτικότερη λειτουργία του τομέα, γ) να διαφοροποιηθεί και να συντάξει δική του έκθεση αιτιολογώντας τις απόψεις του.

Γ) Από το Επιστημονικό Συμβούλιο.

Το Επιστημονικό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη του τις εκθέσεις των δύο Διευθυντών (Τμήματος και αντίστοιχου Τομέα) και κάθε άλλο στοιχείο που κρίνει σκόπιμο (π.χ. ιστορικά στοιχεία του τμήματος, συνέντευξη των ενδιαφερομένων) και εκφράζει την

δική του ολοκληρωμένη και αιτιολογημένη άποψη προς το Δ.Σ. του Νοσοκομείου.

Ανάθεση έργου από τον Διοικητή του Νοσοκομείου

Οι απόψεις των παραγόντων που προβλέπει ο νόμος κατατίθενται στο Δ.Σ. του Νοσοκομείου, το οποίο τις εξετάζει και στη συνέχεια ο Διοικητής προβαίνει στην ανάθεση καθηκόντων. Στην απόφαση αναφέρεται κατά προσέγγιση ο αριθμός των ασθενών που οφείλει να παρακολουθεί ο κάθε Αναπληρωτής Διευθυντής και η υπευθυνότητα για τον συντονισμό της εσωτερικής λειτουργίας ειδικών μονάδων και εργαστηρίων εντός του τμήματος.

Επιστημονική Υπευθυνότητα

Ως επιστημονική υπευθυνότητα νοείται η δυνατότητα παραγγελίας ή και εκτέλεσης όλων των διαγνωστικών και θεραπευτικών χειρισμών που κρίνονται απαραίτητοι για τους ασθενείς για τους οποίους έχει παραχωρηθεί “επιστημονική υπευθυνότητα” στον Αναπληρωτή Διευθυντή μέχρι τη λήψη και των τελικών αποφάσεων (π.χ. απόφαση για εξιτήριο ή μεταφορά σε άλλη κλινική ή άλλο τμήμα της ίδιας κλινικής). Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους οι Αναπληρωτές Διευθυντές αναλαμβάνουν επίσης πλήρως και την ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις κατά την νοσηλεία των ασθενών που παρακολουθούν με επιστημονική υπευθυνότητα.

Όταν οι Αναπληρωτές Διευθυντές είναι επικεφαλής εξειδικευμένων τμημάτων, ως επιστημονική υπευθυνότητα νοείται η δυνατότητα εσωτερικού συντονισμού, κατανομής έργου και εν γένει λήψης αποφάσεων που αφορούν τη διευκόλυνση άσκησης της συγκεκριμένης εξειδίκευσης. Το εξειδικευμένο τμήμα εντάσσεται στο συνολικό τμήμα και συνδέεται λειτουργικά με αυτό σύμφωνα με το οργανόγραμμα του Τμήματος.

Κλινικό Έργο

Η ανάθεση και αντιστοίχως η ανάληψη κλινικού έργου είναι υποχρεωτική για κάθε Αναπληρωτή Διευθυντή των κλινικών και χειρουργικών ιατρικών ειδικοτήτων. Ως κλινικό έργο νοείται η ανάληψη επιστημονικής υπευθυνότητας για συγκεκριμένο αριθμό ασθενών για τους οποίους ο Αναπληρωτής Διευθυντής έχει

την πλήρη εξουσιοδότηση για την άσκησή της.

Οι Αναπληρωτές Διευθυντές αξιοποιούνται επίσης ως επικεφαλές εξειδικευμένων τμημάτων η λειτουργία των οποίων απαιτεί ειδικές γνώσεις και συντονισμό (π.χ. αιμοδυναμικά, υπερηχογραφικά εργαστήρια σε καρδιολογικές κλινικές, βρογχοσκοπικά σε πνευμονολογικές, ουροδυναμικά σε ουρολογικές, ειδικά εξωτερικά ιατρεία όπως πόνου, λιπιδαιμικά, μεταμοσχεύσεων κλπ). Η δραστηριότητα αυτή δεν συνεπάγεται την μη ανάθεση και κλινικού έργου εκτός εάν ο ίδιος επιθυμεί και υπάρχει προς τούτο και η σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του Τμήματος.

Για τον Διευθυντή η ανάληψη κλινικού έργου είναι αυτονόητη εκτός εάν ο ίδιος επιθυμεί να ασχοληθεί αποκλειστικά με το συντονισμό, την οργάνωση και την διοίκηση εν γένει του τμήματος.

Εργαστηριακό Έργο

Γίνεται ανάθεση κατά τομείς έργου και εξειδικεύσεις π.χ. τέτοιοι τομείς σε ένα μικροβιολογικό Εργαστήριο είναι η Ιολογία, η Παρασιτολογία, η Ανοσολογία Λοιμώξεων, οι Καλλιέργειες βακτηριδίων. Σε όσα τμήματα εκτελούνται απευθείας διαγνωστικές και θεραπευτικές πράξεις σε ασθενείς (π.χ. Ακτινολογικά Επεμβατικά Τμήματα) μπορεί να γίνεται και ανάθεση ασθενών.

Υλοποίηση της ανάθεσης κλινικού και εργαστηριακού έργου

Τρόπος ανάθεσης ασθενών

Ασθενείς εφημερίας

Οι ασθενείς αυτοί εισάγονται κατά τις ημέρες των γενικών εφημεριών και κατανέμονται με ευθύνη του Διευθυντή στους Αναπληρωτές Διευθυντές σύμφωνα όμως με οργανόγραμμα το οποίο έχει κοινοποιήσει στους συνεργάτες του (με ετήσια βάση). Το οργανόγραμμα συντάσσεται σύμφωνα με τις ειδικές συνθήκες και απαιτήσεις του τμήματος και μπορεί να αλλάζει όταν αυτές τροποποιούνται ή κρίνεται μη αποδοτικό. Στο οργανόγραμμα προβλέπεται αναλογική ανάθεση των ασθενών στους Αναπληρωτές Διευθυντές αφού αφαιρεθεί ο αριθμός που θα επιλέξει να αναλάβει ο Διευθυντής και ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30% της δύναμης του τμήματος αν λειτουργούν περισσότεροι από τρεις Αναπληρωτές Διευθυντές ή το 65% των κλινών στην περίπτωση που λειτουργεί μόνον ένας. Πριν συντάξει το οργανόγραμμα ο Διευθυντής ζητά και τη γνώμη των συνεργατών του Αναπληρωτών Διευθυντών. Πρέπει να τονισθεί ότι δεν είναι απαραίτητος ο χωροταξικός καθορισμός (ορισμένοι θάλαμοι) εκτός εάν ο Διευθυντής θεωρεί ότι διευκολύνει περισσότερο την λειτουργία του τμήματος. Σε αυτή την πε-

ρίπτωση θα πρέπει να μεριμνήσει για περιοδικές μεταβολές (κυκλική εναλλαγή) των θέσεων ευθύνης των Αναπληρωτών Διευθυντών.

Ασθενείς με προγραμματισμένη εισαγωγή από τα εξωτερικά ιατρεία

Οι ασθενείς αυτοί ανατίθενται στον αντίστοιχο Διευθυντή ή Αναπληρωτή Διευθυντή της Ομάδας που τους προγραμμάτισε, λαμβάνεται όμως υπόψη η επιθυμία των ασθενών για ανάληψη των διαγνωστικών και θεραπευτικών πράξεων από τον ιατρό της επιλογής τους εφόσον αυτή εκφρασθεί κατά την εισαγωγή τους. Με το οργανόγραμμα που εκδίδεται με την ευθύνη του Διευθυντή λαμβάνεται μέριμνα ώστε α) η νοσηλεία των ασθενών αυτών να μην παραβλάπτει τη δυνατότητα εφημερίας των τμημάτων β) η κατανομή των ασθενών αυτών να είναι αναλογική (εισάγονται αναλογικά ανά ιατρό προτίμησης ώστε να μη δημιουργούνται ανισομερείς και ετεροβαρείς καταστάσεις άσκησης του ιατρικού έργου από ορισμένους μόνο ιατρούς και γ) οι εισαγωγές να τελούνται αυστηρά με βάση κατάλογο αναμονής.

Τρόπος λειτουργίας των Αναπληρωτών Διευθυντών

Κατά την άσκηση του κλινικού έργου του ο κάθε Αναπληρωτής Διευθυντής φροντίζει για τον επιμερισμό των ενεργειών ανάμεσα στον ίδιο και τους άμεσους συνεργάτες του, αλλά και τους άλλους ιατρούς του τμήματος όταν κρίνεται αναγκαίο, οι οποίοι και ανταποκρίνονται σύμφωνα με το οργανόγραμμα που υπάρχει με την ευθύνη και την εποπτεία του Διευθυντή και αφορά την συνολική δραστηριότητα της κλινικής.

Οι Αναπληρωτές Διευθυντές στα πλαίσια του αυτοτελούς επιστημονικού έργου που επιτελούν α) υποστηρίζονται από τη γραμματεία του τμήματος β) υπογράφουν τα πιστοποιητικά και τις εξετάσεις που αφορούν τους ασθενείς του τομέα ευθύνης τους γ) ζητούν τη σύγκλιση επιστημονικού συμβουλίου υπό την προεδρεία του Διευθυντή του Τμήματος για την αντιμετώπιση σοβαρών ιατρικών περιπτώσεων δ) αναπτύσσουν εκπαιδευτικές και ερευνητικές πρωτοβουλίες κατά την κρίση τους αλλά συγχρόνως έχουν και την υποχρέωση να συμμετέχουν στα κοινά προγράμματα του τμήματος.

Ερευνητικό Έργο

Κάθε Αναπληρωτής Διευθυντής έχει τη δυνατότητα άσκησης αυτοδύναμου ερευνητικού έργου το οποίο από την φύση του δεν ανατίθεται αλλά απαιτεί πρωτοβουλία. Για την άσκηση του συγκεκριμένου έργου έχει τη δυνατότητα συνεργασίας με οποι-

ονδύποτε ιατρό / ερευνητή του τμήματος ή και εκτός αυτού εφόσον δεν επηρεάζεται η λειτουργία του. Όταν η ερευνητική δραστηριότητα επηρεάζει λειτουργικά το τμήμα είναι απαραίτητη η σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή. Όταν από την άσκηση ερευνητικού έργου προκύπτει νόμιμη αμοιβή, το 20% παραχωρείται στον Διευθυντή για να διατεθεί για την ικανοποίηση εκπαιδευτικών και ερευνητικών σκοπών του τμήματος.

Συντονισμός στην άσκηση καθηκόντων - θέματα συνεργασίας

Σε κάθε ιατρικό τμήμα το επιμερισμένο έργο συντονίζεται από τον Διευθυντή ο οποίος παρακολουθεί το καθημερινό έργο των Αναπληρωτών Διευθυντών και παρεμβαίνει όποτε του ζητηθεί επιστημονική βοήθεια. Ο Διευθυντής συντονίζει το έργο ασκώντας τις παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Συντάσσει “οργανόγραμμα του τμήματος” αφού λάβει υπόψη του και τη γνώμη των συνεργατών των Αναπληρωτών Διευθυντών. Με το οργανόγραμμα ρυθμίζεται ο τρόπος διακίνησης των ασθενών εντός του τμήματος ανάλογα με τις ιδιαίτερες στην άσκηση της κάθε ειδικότητας. Ιδιαίτερως εξασφαλίζονται για όλους τους ασθενείς ίδιοι όροι πρόσβασης σε όλες τις διαγνωστικές και θεραπευτικές δυνατότητες του τμήματος. Επίσης ρυθμίζονται οι σχέσεις συνεργασίας μεταξύ των ιατρών του τμήματος και δίνονται λύσεις σε τρέχοντα οργανωτικά προβλήματα. Με το οργανόγραμμα οφείλει να διασφαλίζεται η αναλογική κατανομή του έργου και ιδιαίτερως των εξειδικευμένων δραστηριοτήτων.
- β) Κατανέμει το επιστημονικό προσωπικό στους Αναπληρωτές Διευθυντές. Ο Διευθυντής ανακατανέμει το προσωπικό όταν κρίνει τούτο αναγκαίο για την καλύτερη λειτουργία του τμήματος.
- γ) Συντάσσει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της κλινικής και επηρεάζει την εκτέλεσή του στους Αναπληρωτές Διευθυντές.
- δ) Επιλύει τις επιστημονικές διαφορές που τυχόν προκύπτουν κατά τη συνεργασία μεταξύ των Αναπληρωτών Διευθυντών.
- ε) Προβαίνει σε συστάσεις προς τους Αναπληρωτές Διευθυντές αν παρατηρήσει φαινόμενα δυσλειτουργίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
- στ) Κινεί τη διαδικασία ανάκλησης καθηκόντων αν διαπιστώσει σοβαρά προβλήματα κατά την άσκηση των καθηκόντων των αναπληρωτών Διευθυντών.
- ζ) Ο Διευθυντής είναι επιφορτισμένος με την προστασία της επιστημονικής υπευθυνότητας των

Αναπληρωτών Διευθυντών και παρεμβαίνει στο έργο τους μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπως: Μετά από αναφορά ιατρού του τμήματος για σοβαρές παραλείψεις ή λάθη ή μη αξιοποίηση των συνεργατών ιατρών που προΐσταται ο αναπληρωτής Διευθυντής, μετά από αναφορά ιατρών άλλων τμημάτων του Νοσοκομείου αν ανακύπτουν θέματα συνεργασίας, όπως επίσης και μετά από αίτημα συγγενούς ή του ίδιου του νοσηλευομένου για παραμέληση της νοσηλείας του.

- η) Έχει το δικαίωμα της πλήρους ενημέρωσης από τους Αναπληρωτές Διευθυντές για οποιοδήποτε θέμα.
- θ) Φροντίζει για την αρωγή επιστημονικής βοήθειας εάν του ζητηθεί.

Ανάκληση της επιστημονικής υπευθυνότητας

Στην περίπτωση που ο Διευθυντής ενός τμήματος διαπιστώσει σοβαρά φαινόμενα δυσλειτουργίας σε ένα τομέα που καλύπτεται με επιστημονική υπευθυνότητα από Αναπληρωτή Διευθυντή, κινεί τη διαδικασία ανάκλησής της.

Ιδιαίτερης βαρύτητας θεωρούνται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Σημαντικές καθυστερήσεις διεκπεραίωσης της νοσηλείας των ασθενών, β) υψηλότερα των διεθνώς αποδεκτών ποσοστά επιπλοκών (π.χ. χειρουργικές), γ) κατασπατάληση πόρων δ) αντιδεοντολογική συμπεριφορά προς ασθενείς και συνεργάτες ιατρούς.

Στις περιπτώσεις αυτές αναφέρεται στον Διευθυντή του αντίστοιχου τομέα προτείνοντας αιτιολογημένα ανάκληση καθηκόντων για τον υπεύθυνο Αναπληρωτή Διευθυντή. Ο Διευθυντής Τομέα καλεί τον υπεύθυνο, ερευνά το θέμα και προβαίνει σε ένα εκ των ακολούθων. 1. Σύσταση. 2. Αναφορά στο Διευθυντή Ιατρικής Υπηρεσίας με το ερώτημα της διερεύνησης για πιθανή ανάκληση καθηκόντων. 3. Αναφορά στο Διευθυντή της Ιατρικής Υπηρεσίας με την πρόταση για κατεπείγουσα προσωρινή ανάκληση καθηκόντων.

Ο Διευθυντής της Ιατρικής Υπηρεσίας εφόσον κρίνει βάσιμες τις αιτιάσεις παραπέμπει το θέμα για οριστική διερεύνηση στο Επιστημονικό Συμβούλιο. Τελικά το ΔΣ του Νοσοκομείου αποφασίζει οριστικά για την άρση των καθηκόντων από τον συγκεκριμένο Αναπληρωτή Διευθυντή, αφού προηγουμένως λάβει υπόψη την έκθεση - πρόταση του ΕΣ.

Ειδικά σε περιπτώσεις που κρίνονται εξαιρετικά σοβαρές και επείγουσες, την ευθύνη της προσωρινής ανάκλησης καθηκόντων αναλαμβάνει ο Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας μέχρι να περατωθεί η πλήρης διαδικασία διερεύνησης και ληφθεί οριστική απόφαση.